

Det trettioåriga bibelkriget

Bibeldiskussionerna inom kyrkan har varit livliga och hätska i flera decennier. Några anser att mycket i Bibeln är föråldrat och att den är full av myter från gamla tider. Den påstås vara ohistorisk och största delen av Jesu tal är påhittade. Enligt andra håller Bibeln mycket väl en historisk forskning. Den visar sig vara en tillförlitlig text, när den jämförs med andra skrifter från antiken. Kyrkan har därför goda skäl att grunda sin lära på Bibeln.

Detta år är det lämpligt att se på bibeldiskussionernas nuläge. Heikki Räisänen, den synligaste gestalten i dessa bibeldiskussioner, går i pension. Han höll sin avskedsföreläsning senaste vår i universitetet. Dessutom har hans tankar i slutet av hans aktiva tid lyfts fram i olika intervjuer.

Ett arbetskedes historia

Professor Räisänen blev redan i början av sin aktiva tid känd för sina radikala påståenden. Han avvisade Bibeln som grund för kyrkans lära. Enligt professorn innehåller Bibeln endast människors egna erfarenheter av helighet och gudomlighet. Dessa erfarenheter är alla olika. Därför är inte Bibeln enligt honom Guds uppenbarelse till människorna.

Räisänen har hållit sin linje genom åren. I en av intervjuerna helt nyligen tas samma teman fram som man även tidigare diskuterat. Professorn kan inte skriva under trosbekännelsens alla sats. Detta har framkommit av hans böcker redan i många år. Han tror inte att Jesus är den tredje personen i Gudomen. Han anser inte att synd och försoning är ett uttryck för människans gudsförhållande. Han tror inte heller att Jesus kommer tillbaka och tror inte heller att den yttersta domen är en verklighet.

Av intervjun ser man ytterligare, att Räisänen inte tror på en Gud som verkat i historien. För honom är Gud inte allsmäktig och samtidigt kärleken. Den traditionella gudsbilden måste åsidosättas.

Finns det då något positivt i Bibeln? Räisänen konstaterar att man i tillägg till hans kritiska synpunkter också efterlyst ett konstruktivt och positivt bibelprogram. Detta har han dock inte förmått göra, säger han. Bibeln är så kontroversiell, eller så ojämn, som han säger i sin nya bok, det går inte att finna ett enhetligt budskap.

Mitt i splittringen

Behöver man komma med flera liknande exempel i detta skede av diskussionen? Det är nödvändigt, därför att professor Räisänen själv vill lyfta fram sådant när han berättar om sina åsikter i slutet av sitt arbetskede. Han vill vara konsekvent och genomföra sitt program ända till slutet.

Som professor i ett statligt universitet har professor Räisänen haft full frihet att framföra vilka åsikter som helst. Saken är dock inte så enkel. Han har samtidigt varit en kyrklig påverkare och prästutbildare. Universitetet och kyrkan är sammanvävda i Finland.

Den radikala undervisningen har haft sina konsekvenser. Man kan med fog säga att under den s.k. "räisäneneran" har kyrkan splittrats i förhållande till Bibeln. Räisänens efterföljare försöker modernisera kyrkan så att gamla "myter" om Kristus inte längre skall upprepas för människor i vår tid. Å andra sidan förkunnar bibeltrogna teologer evangeliet som den enda vägen till frälsning.

Om en sådan splittring vittnar såväl de mycket omdiskuterade intervjuer som

undersökningarna gjorda på uppdrag av Kyrkans forskningscentral som det offentliga samtalet inom kyrkan. Man kan redan räkna antalet teologer som avviker från trosbekännelsen i tiotals procent, något beroende på ämnet.

Samma oenighet syns även i synodalavhandlingen Kyrkan och bibelns tro idag, som publicerades för ett par år sedan. I vissa artiklar konstateras att bibeltolkningen och läran inte står i konflikt med varann. Dessutom kritiseras de teologiska fakulteterna för att man inte lär studerande att läsa Bibeln på ett andligt sätt så att läsaren själv konfronteras med Gud. Å andra sidan anses Bibeln i många inlägg vara ett splittrat dokument. Bibelns påbud anses inte längre ha någon betydelse för dagens människor.

En ständig kallelse till arbete

Finns det något botemedel för splittringen? Mitt i en grälände kyrka måste man arbeta flitigt med Bibeln. Den insats som Teolo-

giska institutet kan stå för gäller både bibelforskningen och ovan nämnda "andliga läsning". Bibeln upplöses inte på grund av vetenskapligt studium. Däremot har historien visat att en överkritisk forskning i allmänhet har varit oriktig eller ofullständig. Denna forskning av Bibeln, som berättar om Guds handlande, har styrts av en önskan om att anpassa denna till materialism. Eller så har dess teologi präglats av en ny övertygelse om att människan inte är en syndare och inte behöver någon försoning.

Bibeln är prästens viktigaste arbetsredskap. Varje teologiestuderande har rätt att få växa in i Bibelns evangelium, så att han i framtiden kan och vill förmedla det budskapet till församlingsmedlemmarna.

Timo Eskola

Ett varmt tack för det gångna året! Jag ber att få tacka alla STI:s vänner, förebedjare och understödjare. Utan Er skulle inte STI kunna fortsätta sin verksamhet. Jag tackar också STI:s personal, de frivilliga medarbetarna och kampanjmedarbetarna. Tack också till alla studerande. Tack för förtroende, vänskap, för att Ni finns. Jag hoppas att alla skall känna sig välkomna och ha nytta av STI:s tjänster: föreläsningar, böcker, studieplats, gemenskap, samtal.

Jag ber att få tillönska Er alla en välsignad Julhelg, Frälsarens födelsefest, och ett Gott Nytt År! Jag hoppas att ni ihågkommer STI även i framtiden i era förböner. Kanske vill någon komma ihåg STI:s arbete genom en extra julgåva, enligt vars och ens möjligheter.

Gud är med oss – Immanu El! Matt. 1:23

Henrik Perret